ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **N. M.**, zastoupen opatrovníkem JUDr. Ing. Jiřím Davidem, LL.M., advokátem se sídlem Revoluční 1082/8, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 3. 2011, čj. OAM-03587-9/DP-2011, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 9. 2012, čj. 5 A 79/2012 - 19,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 9. 2012, čj. 5 A 79/2012 - 19, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný rozhodl rozhodnutím uvedeným v záhlaví o zastavení řízení ve věci žádosti žalobce o povolení k dlouhodobému pobytu na území ČR z důvodu nedoložení dokladu potvrzujícího úhrnný měsíční příjem rodiny. Žalobce tvrdil, že uvedený doklad doložil, proto se žalobou obrátil na městský soud. Městský soud řízení o jeho žalobě v záhlaví označeným usnesením zastavil z důvodu nezaplacení soudního poplatku podle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v platném znění (dále jen „zákon o soudních poplatcích“).

[2] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti usnesení městského soudu včasnou kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a e) s. ř. s.

[3] Stěžovatel v kasační stížnosti tvrdí, že městskému soudu zaslal žádost o osvobození od soudních poplatků 10. 10. 2012, tj. ještě předtím, než napadené usnesení o

zastavení řízení nabylo právní moci (12. 10. 2012). Své tvrzení dokládá kopií potvrzení o doručení podání, které mu bylo zasláno ve formě automaticky vygenerované zprávy elektronickou podatelnou městského soudu. Dle názoru stěžovatele, který opírá o § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích a judikaturu zdejšího soudu (čj. 1 As 74/2011 - 251 a 1 As 31/2008 – 41), měl soud nejdříve toto usnesení zrušit a poté rozhodovat o stěžovatelově žádosti. Městský soud však o žádosti o osvobození od soudních poplatků nerozhodoval. Tím zatížil řízení vadou, která měla vliv na zákonnost rozhodnutí o zastavení řízení. Tento postup městského soudu považuje stěžovatel za výraz libovůle, jakož i za vybočení z rámce principu spravedlnosti.

[4] Žalovaný ke kasační stížnosti uvedl, že směřuje výhradně proti postupu městského soudu a z tohoto důvodu se k ní nebude vyjadřovat.

[5] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení městského soudu, a to v rozsahu a z důvodu uplatněného v kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost je důvodná.

[7] Usnesení městského soudu stěžovatel napadl z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a e) s. ř. s. Protože napadá rozhodnutí o zastavení řízení před městským soudem, z povahy věci lze uvažovat jen o důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) (k tomu viz rozsudek NSS ze dne 22. 9. 2004, čj. 1 Azs 24/2004-49, č. 427/2005 Sb. NSS). Zdejší soud se tak mohl zabývat pouze otázkou, zda bylo rozhodnutí o zastavení řízení vydáno v souladu se zákonem.

[8] Nejvyšší správní soud z předloženého soudního spisu zjistil následující pro věc rozhodné skutečnosti. Žalobou podanou 3. 5. 2012 stěžovatel zahájil řízení před městským soudem. Vzhledem ke skutečnosti, že s podáním žaloby stěžovatel nezaplatil soudní poplatek, městský soud ho usnesením ze dne 16. 5. 2012, čj. 5 A 79/2012 - 4 vyzval k jeho zaplacení ve lhůtě sedmi dnů od jeho doručení a současně ho poučil o následcích nevyhovění výzvy. Uvedené usnesení se opakovaně nepodařilo doručit z důvodu neznámého pobytu. Z tohoto důvodu městský soud usnesení s výzvou k zaplacení soudního poplatku vyvěsil na své úřední desce (27. 8. 2012, sňato 5. 9. 2012; viz č. l. 17 soudního spisu). Ani na tuto výzvu stěžovatel žádným způsobem nereagoval, proto městský soud vydal napadené usnesení, jímž řízení o žalobě zastavil. Jelikož se ani toto usnesení nepodařilo stěžovateli doručit, ustanovil mu městský soud opatrovníka, kterým byl advokát, podle § 29 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. Usnesení bylo opatrovníkovi doručeno 24. 9. 2012 (viz doručenka na č. l. 22). Opatrovník přípisem ze dne 10. 10. 2012 požádal jménem stěžovatele o osvobození od soudních poplatků z důvodu nemajetnosti. Uvedená žádost byla městskému soudu doručena ještě týž den (viz doručenka na č. l. 26 soudního spisu). Na č. l. 29 soudního spisu je dále založen pokyn soudní kanceláři ze dne 11. 10. 2012, dle něhož mělo být usnesení o zastavení řízení doručeno též opatrovníkovi. To bylo opatrovníkovi doručeno dne 12. 10. 2012.

[9] K tomu zdejší soud uvádí následující. V dané věci je klíčové posoudit, zda měl městský soud poté, co mu stěžovatel prostřednictvím opatrovníka doručil žádost o

osvobození od soudních poplatků, rozhodnutí o zastavení řízení zrušit a pokračovat v řízení, či nikoliv.

[10] V uvedeném případě je především nutno vycházet z § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, podle kterého nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. Podle odst. 4 písm. b) cit. ustanovení soud řízení pro nezaplacení poplatku nezastaví, *vznikla-li povinnost zaplatit poplatek poplatníku, kterému soud v řízení ustanovil opatrovníka jako účastníku, jehož pobyt není znám nebo jemuž se nepodařilo doručit na známou adresu v cizině*. V dané věci je však z výše uvedeného zřejmé, že opatrovník byl stěžovateli ustanoven až poté, co bylo řízení o žalobě zastaveno. Toto ustanovení se tak nepoužije.

[11] V takovém případě je nutno analogicky postupovat dle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích. Podle tohoto ustanovení [u]*snesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší soud, který usnesení vydal, je-li poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení nabylo právní moci, a v ostatních věcech nejpozději do konce lhůty k odvolání proti tomuto usnesení. Nabude-li usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku právní moci, zaniká poplatková povinnost*. Zdejší soud již opakovaně dospěl k závěru, že se § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích aplikuje i v případech, kdy účastník poplatek nezaplatí, ale podá žádost o osvobození od soudních poplatků (konstantní judikatura NSS, zejména rozsudky NSS ze dne 22. 10. 2008, čj. 1 As 31/2008-41, a ze dne 10. 8. 2011, čj. 1 As 74/2011-251, č. 2410/2011 Sb. NSS). Na tuto judikaturu zdejšího soudu ostatně v kasační stížnosti odkazuje i sám stěžovatel. Důvodem pro zrušení usnesení o zastavení řízení je v takovém případě právě povinnost krajského soudu rozhodnout o žádosti o osvobození od soudního poplatku.

[12] Z výše popsaného obsahu soudního spisu je zřejmé, že žádost o osvobození od soudních poplatků městský soud obdržel prostřednictvím datové schránky dne 10. 10. 2012, přičemž právní moc usnesení o zastavení řízení nastala teprve 12. 10. 2012. Skutečnost, že žádost o osvobození od soudních poplatků obdržel městský soud ještě před právní mocí usnesení o zastavení řízení, je tak nesporná.

[13] Z tohoto důvodu měl městský soud postupovat dle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích. Pochybil, pokud napadené usnesení o zastavení řízení za daných okolností nezrušil. Jde přitom o takovou vadu řízení, která bezesporu měla vliv na zákonnost rozhodnutí o zastavení řízení, následkem čehož vůbec nedošlo k meritornímu projednání žaloby [§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.].

[14] Kasační námitka stěžovatele je důvodná. Soud dospěl k názoru, že řízení před městským soudem bylo zatíženo závažnou procesní chybou. Proto muselo být napadené usnesení zrušeno a věc vrácena městskému soudu k dalšímu řízení.

[15] O návrhu na přiznání odkladného účinku Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, neboť o kasační stížnosti samotné rozhodl bezodkladně po předložení věci a po vykonání nezbytných procesních úkonů v řízení. Zdejší soud netrval ani na zaplacení soudního poplatku, neboť přihlédl k povaze napadeného rozhodnutí, tj.

usnesení o zastavení řízení právě pro nezaplacení soudního poplatku. Tento postup zcela odpovídá dosavadní judikatuře NSS, podle níž „[v] *řízení o kasační stížnosti, jehož předmětem je posouzení zákonnosti rozhodnutí o zastavení řízení, které bylo důsledkem nezaplacení soudního poplatku za předchozí kasační stížnost, by opětovné trvání jak na podmínce uhrazení poplatku pro toto řízení, tak i na podmínce povinného zastoupení ve svém důsledku znamenalo jen další řetězení téhož problému, což by popíralo smysl samotného řízení, a zároveň by nesvědčilo ani zásadě hospodárnosti a rychlosti řízení, která se obecně uplatňuje ve vztahu k výkonu celé veřejné správy*“ (např. rozsudky ze dne 25. 4. 2007, čj. 9 As 3/2007 – 77, a ze dne 13. 9. 2007, čj. 9 As 43/2007-77).

[16] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto zrušil usnesení městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s.). Městský soud je v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Úkolem městského soudu tak v dalším řízení bude rozhodnout o žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků; zamítne-li tuto žádost, bude povinen stěžovatele (resp. jeho opatrovníka) znovu vyzvat k zaplacení soudního poplatku a v závislosti na tom pak žalobu buď meritorně projednat, nebo řízení o ní zastavit.

[17] V novém rozhodnutí městský soud rozhodne i o nákladech tohoto řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. prosince 2012

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu